یادێک لە مانگرتنی حەفدەی شوباتی ساڵی 1991 لە زیندانی ئەمنەسورەکەی سلێمانیی … مقداد هادی

سەرەتایەک :

مانگی ئابی ساڵی 1990،ئەو کاتە بوو کە ژەمی بەعسی عێراق هێرشی کردە سەر کوەیت و داگیری کرد . لەو سەردەمدا حزبی بەعس چاوی سوربوو بوو ، چونکە لە ناوخۆی عێراق و لەناوچەکەدا وەک عەنتەری لە هاتبوو. لە ناوخۆدا و بەتایبەت لە کوردستاندا کە لە مژدەو بنکەیەکی ناڕازایەتیی بوو، کەچی لەودوایانەدا و بە پێچەوانەوەی پێشوو بەشکی زەری خەک بەناچاری یان بە زەریی و هەندەک کەسیش لەژێر فشاردا ملی دابوو بە بەشک لە سیاسەت و کردەکانی بەعس . کە هەبەت ئەم وەزعە بەسەر خەکیدا خراپ شکابەو و بەعسیش پەیتاپەیتا لە گای تەکشانی ەوحی بەرەنگاری و ناڕازایەتی ، خەکی بە لەشاو ناونوس دەکرد لە ناو ەیزەکانی سوپاو جەیشی شەعبی و جاش و چەندین شکە و شەوەو دەزگای سەربازییی دیکە.

لەو سەردەمدا و بەکردەوە و لە بەرئەنجامی ئەو کاولکاریانەی کە ژەم لە کوردستانداو لەسانانی پێشووتر ئەنجامی دابوو ، گەر بەدگمەن نەبویایە گوندکی بە پەو نەهێشتبوو . بەم پێیە و ئەودەم هەموو خاکی کوردستان بەسەر دوو زەندا دابەش ببوو . زەنەک کە بەشی ناوەوەی شارو شاروچکەکان بوو کە خەکی مەدەنی و دامودەزگاکانی حکومەت و ەێپیداراوان و کە لە لایەن دەوەتەوە بەیان هەبوو تەدا ژیان بکەن . لەبەرامبەردا زەنیکی تر هەبوو کە پێی دەوترا ” موحەەمە” بەواتای قەدەغەکراو . بە گەیشتن بەم ناوچانە ئەوەندە بەس بوو کە چەند مەترکی کەم لە قەراخ شارو شارچکەکان بترازێت و ئەگەر کەسی بەتاوان دەستگیربکرایتایە ، ئەوا بی سە و دوو دوای لەپێچینەوە مەرگ چاوەوانی بوو .

لەبەرئەنجامی سەرەتایی هێرشی عێراق بە سەر کوەیت ، سەراپای عێراق بە کوردستانیشەوە خرایە حاەتی ئامادەباشی و سەربازگیری سەرتاسەریی . بەپەلەو لەزوترین دەرفەتداو بە پێی پلانی ژەم،

مەشقی سەربازی و چەککردنشانی کردە دیاردەیەکی گشتی . بەم پێیە و زەر بەزویی سیمای ژیانی کۆمەڵایەتی تاکەکانی کۆمەڵگای عێراق گۆڕا . چەک و جلی خاکی و سەربازی هەموو کون و کەلەبەرێکی داگرت . هەربۆیەلەو لە گۆڕپانی سیاسی ناودەوڵەتیدا بە کێی دەنگ و لە نەتەوەیەکگرتووکانەوە حسارێکی ئابووری سەخت کرایە سەر عێراق و هەموو سنورەکانی لەداخران . لەو کاتەدا لە عێراقدا نرخی کاڵا سەرەتاییەکان و پێداویستی ژیانە بەتایبەت نان و گەنم و شەکرو چا ، بەدیان جار و بگرە سەددان جار بەرزبوەوە . لەو نەوەدا بژێوی خێزانکانی هەژار و کەمدەرامەت کوتە مەترسییەکی گەورەوە . هەبەتە ئەمەو لەو سەردەمەدا گەلێک کاردانەوەو کارکردی تری ئابووری و سیاسی و دیپلۆماتیک لە ناوچەکەو عێراقدا ڕویاندا .

هەرچەندە بە ڕواڵەت ئەو هەرشکارییە زەبەلاحی و بەهێزیی عێراقی نیشاندەدا، بەڵام لەهەمانکاتدا و لەناوخەدا کەلێنیکی کردەوە بەرەو ڕووی بزوتنەوەی ناڕزایەتی و سیاسیی لە کوردستاندا. بە ئەمەی ڕێکخراوەکانی بزوتنەوەی چەپ کە ئەو کات لەناو شارو شارۆچکەکاندا جوڵەی سیاسیمان هەستی پێدەکرا ، ئەم هەڵە بووە دەرفەتێک بە پارێپەدانی زیاتری پەوپاگەندەی سیاسی و دنەدانی خێزک بە بارگریی و هەرش و دژایەتی دەزگا ئەمنی و سەربازییەکانی ژەم . ئەوکات چەپەکان یەکەمین ڕێکخراوی سیاسیی بوون لە عێراق و کوردستاندا هەر بەزوویی بانگواز و زەنگی هێرشجان و ڕوخانی دامودەزگاکانی ژەمیان بە نیمچەئاشکرا و بەنهێنی بە خێزک ڕادەگەیاند و بەشێک لەشاروشارۆچکەکانیان پێ کردبوو لەبەیاننامەو بەاوکراوەکان کە ناوەڕۆکی سەرجەمیان هاندانی خێزک بوو بە ڕاپەڕین .

هەبەتە لەردا ئەو گرنگە کە بوترێت، کە کارکردنی نهێنی و سیاسی لەدوای ئینقالەکان کارێکی پڕدژوارو سەخت بوو . بەشی زۆری کادرەکانی ئەو بزوتنەوە سیاسییە لەگەڵ ئەوەی کاری سیاسی هێژانیان دەکرد ، لەهەمان کاتدا ملیان نەدەدا بە سیاسەتەکانی حکومەت لەمەچونە سەربازی و جەرگانی تری بن کەفی دەسەڵات . بەواتایەکی تر ئەمە نەک هەر لەباری کاری سیاسیی و حزبایەتیەوە ، بەڵکو بەتەواوەتی لەژێم قاچاغ و نامۆ بوین . من یەکێک بووم لەوانەی کە دوای ئەوەی خوێندنی زانکۆم تەواوکرد ، حەوت ساڵ بە یاساخی و ناجەری لە ناو شاردا ژیانم بەسەرکرد . لەبیرم نایەت لەو ماوەدا تەنانەت بە شۆکیش بە ئارامی نوستبم ، چونکە بەردەوام ژیانمان لەترسناکی و دژواریدا بوو . ئەو سەردەم چەپەکان پەکهاتبوین لە چەندین گروپ و ڕێکخراوی مارکسییستی شۆڕشگێڕانە . هەبەتە ئەمەمانان یەکێک بووین لەو سەدان کادیرانەی کە شۆڕشی کردبوە سەریەک بە پەشخستنی بزوتنەوەی بەرگریی و شۆڕشگێڕانە دژ بەدەسەڵاتی سەرکوتگەرانەی ژێمی ئەوسای بەعس .

لەو سەردەمە سەختەدا و بەرهەمی جموجۆڵی سیاسیی و ڕێکخراوەیی چەپ نادیدە نەبوو بە دەزگا ئەمنیەکانی ژێم و لەماوەیەک بەرلەوە بەشێک لە کادرەکان و تەنانەت دەست و لایەنگران خرابونە ژێر چاودێری سیخوڕیی. هەبەتە ئەو چاودێریە توندە، خراپ بەسەر بزوتنەوەی چەپدا شکایەوە و سەرەنجام ژمارەیەکی زۆر کە پتر لە شەست کەس دەبون لە کادیرو لایەنگران لەلایەن ئەمنەوە خافگیرو دەستگیرکران و بە پەلە هاپەچی زیندانی ئەمنەسورەکە کران .

ئەمنە سورەکە :

لەسەردەمی بەعسدا ئەمنەسورەکەی سلێمانی بە شایەتی هەموو ئەوانەی کە ئەو سەردەمەیان بە بیردێت لە دەندەیدا کەم وێنە بوو. بەعس بە تایبەت ئەو بینایەی بۆ دەزگای ئەمنی سلێمانی دروست کردبوو . خودی دەزگاکە هاوتای نەبوو لەهەموو عێراقدا جا چ لە قەبارەو مەحکەمی بیناکەوە ، یان لە ستراتیجیەتی شوێنەکەدا و هەروەها لە دەندەیی و بەبەزەیی ئەمنەکانیشدا . تەنانەت کاتێک مرۆڤی ئاسایی بە پیادە یان بە ئۆتۆمبیل بە شەقامی بەردەمی بیناکە تێپەڕبویتایە ئەوا بە تەمای خۆت نەبویت کە بە سەلامەتی دەربازبویتایە تا ئەو سەری شەقامەکە .

بەشی ناوەوەی بینای ئەمنەسورەکە پێکهاتبوو لە چەندین یەکەی جیاواز و لەگەڵ ئەوەش سەرجەم بیناکە هەموو پێداویستیەکی تێدابوو تەنانەت بۆ بەندیخانەی تایبەتیشەوە . یەکەی زیندان کەوتبووە بەشی سەرەوەی بیناکە، سێ دیوی بەشی دەرەوەی زیندانەکە بۆ تونێدی و مەحکەم چواردەورەی گیرابوو ، تەنانەت ئاسمانی ئاوەکانیشی بۆ تاڵی دەکاوی تێنرابوو .
زیندانەکە دابەش کرابوو بەسەر هۆڵی یەک و دوو لەگەڵ ژمارەیەک ژووری بچکۆڵەی تاکەکەسی و لە پەناشیدا ژوورێک بۆ پاسەوانەکان دروستکرابوو لەگەڵ ژوورێکی تایبەت و بەجیا بۆ ژنانی زیندانی کە دەکەوتە سەرتای مەدخەلی ناوەوەی زیندان . پاشان لەناوەوە بۆ قادرمەیەک دەچوێتە قاتی دوو کە پێکهاتبوو لە چەندین ژووری تاکەکەسی لەگەڵ قاعەی سێ و چوار و پێنج . شایەنی باسە کە هەر قاعەیەک بە دوو دەرگای ئاسن و مەحکەم قفڵ کرابوو ، لەناویشەوە جگە لە شوێنی هەواکێش هیچ کراوەیەکی تری تێدانەبوو . بۆیە زیندانی جگە لەدەرگاو دیوار و بنمیچی بەرز شتێکی تری نەدەبینی و گەر کارەبا نەبوایە جیاوازی نەوان نۆژو شەو بۆئاستەم دەکرا . لەو دوایانەدا زەر جار کارەبا نەبوو ، ئیتر ئەمش دەموچاوی یەکتریمان بۆ ئاستەم دەبینی .

بۆیاری مانگرتن :

نۆژی 17ی2 ساڵی1991 ، ئەمە کە نزیکەی 64 زیندانی لە هۆڵی (قاعة) یەک خنرابوین مانگرتنمان لە خواردن ڕاگەیاند . پیکهاتووی هۆڵەکە بەشی هەرە زۆری زیندانی سیاسی بوو . لەگەڵ ئەوەی زۆربەمان سەر بە نۆکخراوە چەپەکان بووین ، بەڵام بگشتی سەربە حزب و بیرۆای جیاوازبوین . بۆ ئەم مانگرتنە نزیکەی 3 شەو بە نۆژیەوە کاری

بەردەوام و نیمچە نهێنی و لەوەوپێشی بۆ کرابوو تاوەکو سەرەنجام لە ناو خەماندا بە پلانی تەواوەوە بەوە گەیشتین کە لە بەیانی ڕۆژی 17ی 2 دەست بە مانگرتن بۆ بەدەست هێنانی خواردنێکی زیاتر بکەین .

بەرەنگاربونەوەی دەندەیی بەعس لەناو زیندانداو بە تایبەتی ئەمنی سلێمانی، نێک کارێکی ئاسان نەبوو بگرێ لەگڵ مەرگدا بەرەو ڕووبوو . لە زیندانداو ئەستەم بوو دوو زیندانی پێکەوە قسە بکەن لە کاتێکدا ئەمنێک چاوی لێبێت . ئەگەر کارێکی وا ڕوویدابا، ئەوا حەتمەن دوای ئەوە دارکاری و ئەشکەنجەو فەلاقەیەکی باش دەکرایت . ئەمە وەک زیندانیەکان بۆ یەکەم جار لە مێژووی ئەمنی سلێمانیدا بەو ژمارە زۆرەوە بەرەنگاری و مانگرتنمان ئەنجامدا . ئەوە جگە لەوەی هەموشمان دەندەیی جەللادەکانی ئەمنمان باش دەناسی و بەو پێیەش مەرگمان لە پێش خەمان دانابوو . بەڵام مانگرتن پێویستیەک و بەیارێکی بوێرانە و دڵێرانە بوو وە بۆ گشتی هەموومان لەسەری کۆک بووین . هەبەتە ئەوەی لێرەدا گرنگە بوترێت ، ئەوەیە کە هەموو زیندانیەکان سەرباری ئەشکەنجەو لێدان لە برسیەتییەکی لە ڕادەبەدەر دابوین ، تەنانەت ئەگەر دەستمان بکەوتایە ، ئەوا لە برسانا بۆ نمونە ، هێلکەی پیس و توێکڵی شوتی، کاڵەک ، تۆپێی چا ، وە نانی کەوکردوی چەند مانگێک لەوەوپێشمان بۆ هێنراوان دەخوارد . گرنگ ئەوەبوو شتێکت دەسکەوت و بیخەیتە ناو گەدەوە .

جا بەو حاڵەشەوە ئەو ڕۆژە بەیانی زوو لەسەر ئیتفاقی 64 کەسی زیندانی دەست بە مانگرتن کرا . ئەو بەیانییە وەک جاران یەکێک لە پاسەوانەکان دوای ئەوەی ژمارەیەک لە دەرگای مەحکەم بە قفڵ و زنجیری کردەوە خواردنی بەیانی بۆ هێناین. وەک جاران ئەو خواردنەی کە پێیان ئەداین پێکهاتبوو لە هەندێک نان لەگەڵ نزیکەی 15 لیتر چا کە بۆتنها بنی مەنجەڵێکی گەورەی داگرتبوو . ئەم خواردنە دەبوو وەک برا و بە یەکسان بەشبکرێت لە نێوان 64 کەسدا.
دوای ئەوەی پاسەوان خوادنی هێنا ئەمە یەکسەر ووتمان نایخۆین و بیبەرەوە . ئەو گوێی بە ئەمە نەداو چاوو نانەکەی داناو دوابەدوا گەڕایەوەو دەرگاکانی یەک بەیەک بە دوای خۆیدا قفڵدا . پاش ماوەی نیو سەعاتێک ، ئامری پاسەوانەکان هات بۆ ئەوەی گوایە مەنجەڵەکەڵ بە بەتاڵی بەرێتەوە.
ئامرەکە ناوی (ئەبو دەلەف) بوو ، کەسێکی تا بڵێی قەڵەو و زلە بوو تەمەنی لە نێوان 25 تا 28 ساڵ ئەبوو . ئەم کابرایە زۆریش لە خۆی بایی بوو لەوەدەچوو بە هۆی ئەوەی ئامر پاسەوان بوو خۆی بە شوان و ئەمەشی وەک مەڵ سەیر دەکرد . ئەبو دەلەف لە هاتنە ژوورەوەدا تا

نزیکی مەنجەڵەکە هات و کەزانی نانەکە و چایەکەمان بەش نەکردوە و دەستمان لێنەداوە ، بە تەوسێکەوە بە زمانی عەرەبی ووتی "ها بۆ نانەکەتان نەخواردووە" ! چەند کەسێک لە ئێمە لە وەڵامی ئەودا ووتیان ، خواردنەکە کەمەو ئەگەر بڕمان زیاد نەکەن وەری ناگرین و نایخۆین . ئەبوودەڵەف بە لوت بەرزییەوە لە وەڵامدا ووتی : "من ئەزانم ئەم خواردنە کە بۆ ئێوە هاتوە کەمەو بەشی هێزێکی دەڵەفی کۆم ناکات" ! ئینجا بە تەوسەوە ووتی : "بەڵام هەر ئەوە هەیە واچاکە بەشی بکەن و بیخۆن ". دوای چەند قسەیەکی تری لەو چەشنە هێشت و ئامۆژگاری ئەوەی کردین کە نانەکامان بخۆین . ئێمەش بۆیاربوو دابومان و لەسەر قسەی خۆمان سوربوین و نانمان نەخوارد . دیار بوو ئەبو دەڵەف لای مەبەست بوو کە بزانێت ، ئێمە بە قسەی ئەکەین یان نا .

پاش کەمێکی تر هاتەوەو ئەمجارە پاش مشتومێکی زۆر لەبەینی ئێمە ــ وەک زیندانیەکان ــ و ئەودا سەرەنجام بە لووت بەرزییەوە ووتی: "کوەکانم ئەم کارەی ئێوە پێی دەڵێن ــ ئیزراب ــ واتە مانگرتن" . وە ئاگاداریشی کردینەوە کە ئەم کارە سەرەنجامی باش نابێت بۆیە ووتی دواتکام ئەوەیە نانەکاتان بەشکەن و بیخۆن . ئێمەش بە پێی پلان خۆمان لەوە ئەپاراست کە بە دەمی خۆمان بڕین مانمانگرتوە . چونکە ئەمانزانی بەو جۆرە لێوانێو دەمودەست کوشتارمان بکەن ، یاخود هەرنەبێ ئەوا دیسانەوە دەمانخەنەوە ژێر ئەشکەنجە . ئێمە ئەمانویست مانگرتنەکەشمان سەربگرێت و زەرەریشی تیانەکەین .

دواجار لەوەڵامدا چەند کەسێک لە ئێمە و بە پێی پلانی پێشوەختی خۆمان بە ئەبو دەڵەفیان ووت : "نا ئەوەی ئێمە دەیکەین پێی ناڵێن مانگرتن ، بەکو ئێمە نانەکەمان کەمەو برسیمانەو دەبێ بڕمان زیادبکەن . ئەگەر نا ئەوا ئێمە نان ناخۆین و دەمانەوێت چاومان بە بڕوبڕی ئەمن بکەوێت " سەرەنجام کە زانی ئێمە پێدادەگرین و قسەکردن سودی نییە هێشتوو دیسانەوە چەند جارێکی تر پێی ووتین ــ ئەمە ئیزرابە... ئیزراب… خەتەرە ــ بۆ ئێوە باشترەو من بۆ ئێوە مێ کۆ نانەکەتان وەرگرن و بیخۆن . ئیتر دوای ئەوەی ئەو هێشت ، ئێمەش بۆ گشتی سوربوون لەسەر هەڵوێستمان بە ناوچەوانمانەوە بە دی دەکرا . بەڵام لەگەڵ ئەوەشدا هەر دوای ئەوە هەستمان دەکرد کە ئیتر ئەگەری ئەوە هەیە وەزعەکە بگۆڕێت و لەوانەشە بە چەکەوە بڕن و گولەبارانمان بکەن .

پاش ماوەیەکی تر کاتێکمان زانی دەرگاکان یەک لەدوای یەک کرانەوەو کۆمەڵکی زۆر چەکداری ئەمن لەگەڵ بڵووبڕی گشتی ئەمن کە ناوی "خەڵەف" بوو ، بڵووبڕی زیندان و ئەشکەنجە کە "رائد ماجد" بوو هەریەک لە "جمال و تاریق" کە دوو جەللادی زۆر ترسناک بوون ، بە ژوور کەوتن . ئەمانە هەمویان تا دیوی یەکەمی شیشی محاجەرەکە هاتن و لەو شوێنەدا گیرسانەوە کە هێشتا دەرگایەک مابوو لەبەینی ئێمەو ئەواندا . دیارە ئەویش بۆ بەرگری بوو لە هەموو ڕووداوێکی نێخوازراو . سێر بوو ، قەت وانەبووە کە ئەمنەکان بە چەکەوە بێنە دیوی یەکەم و بڕدەمی شیشە محاجەرێکانی ناو ژووری زیندانەکان . ئێمەش لەو کاتەدا کە چەک بەدەستمان لە بڕدەمی شیشەکاندا بینی ، ئیتر بۆگشتی ترسی ئەوەمان لێنیشت کە گولەبارانمان بکەن . بەڵام هەر زوو "رائد ماجد" بە تۆەییەوە ووتی هاا… چیتان دەوێت ؟ بۆڵە و لەپڕتاو .. لەهەموو لایەکەوە ، زیندانیەکان ، هێبەت بەشکی زۆر دەستی هەبڕی بۆ نڕڕی قسەکردن . لەناکاو مام "سەفی" کە پیاوێکی بە تەمەنی ێیشی ماش و برنج بوو تاوی دایە مەنجەڵەکە و ووی خۆی کردە بڵووبڕی زیندان "رائد ماجد" و ووتی سەیدی ئایا ئێمە بەشی 64 کەس ئەکات ؟ دوای ئەو هەریەکەو بە نڕەی خۆی باسی ئەوەی کردکە وەزعمان خراپەو نان و خواردنەکە بەشمان ناکات . ئەمنەکانیش لە وەڵامدا زۆربەیان ئەیانووت ، کە ئەمانە (یانی زیندانیەکان) هەر دانیشتوون هیچیان نییە و هەر بیر لە خواردن دەکەنەوە ، رائد ماجدیش کە لە ترسی بڵووبڕی گشتی شپرزەبوو ئەیووت جا عەسکەریش لە بڕکانی جەنگ هەر ئەوەندەی نان هەیە و ئیتر ئەوە بۆ ناازین ! ئەمانەو گەڵک قسەی تر و کەین و بەین لە ئێمەو لە ئەوان . سەرەنجام زانییان کە ئێمە سورین لەسەر داخوازیەکانمان بێیە لە کۆتایدا ڕائد ماجد ئەمری بە ئەمنەکان کرد کە بچن مقاولی

خواردنەکەی بۆ بێنن . هێندێ شپرزەبوو بۆ پاسەوانەکانی ووت … "بڕۆن ئەو سەگبابەم بۆ بێنن ئەگەر لەبەر سینەماکانیشدا بێت" . دواجار کە زانیان ئەم کارە داواکاری هەموو زیندانیەکانە ، چاریان نەما بۆیە لە پێش هەمویانەوە بڕیاری ئەمن چووە دەرەوە و دواییش ئەوانی تر بەدوایدا .

پاش ماوەیەکی کەم وکاتێکمان زانی کە دوو پوش خورما و نانێکی زیادەی زۆریان بۆ هێناین ، نانی هەورامیشی لەگڵ دابوو کە لەوپێش قەت نەمان دیبوو . ئەمەش لە ناو خۆشی سەرکەوتندا نانەکەمان بەشکرد و تا چەند ڕۆژێک بەوجۆرە خواردنەکەمان زیادکرا .
بەم جۆرە ئەمە ئۆوکات لە سەرکەوتندا هێزی یەکگرتووی خەمان دەبینی و بۆاو متمانەیەکی زۆرترمان بە یەکتر پەیدا کرد و بە ئەمنەکانیشمان نیشاندا کە با لە زیندانیش بین بەڵام هەموو کات لەسەر مافی مافی خەمان سورین . ئەوەی جێگای وەبیرهێنانەوەیە ئەوەیە کە ئەو ڕووداوە پێش ڕاپەڕینە سەرتاسەریەکەی کوردستان بوو بە 20 ڕۆژ .
شایانی باسە ئەو کاتە پارتی دیموکرات یەک تاکەکەسیشی وەک زیندانی سیاسیی لە زیندانی ئەمنەکەدا نەبوو . ئەمە نەک لەبەرئەوەی ڕێکخستنەکانی پارتی پتەاین و مەحکەم بوون ، بەڵکو لەبەرئەوەی پارتی هیزێکی سیاسیی نامۆی ناو گەڕپانی سیاسیی و بڕگری ئودەمۆی کوردستان بوو وە خاوەنی پێگەیەک نەبوو بۆ تایبەت لە ناوچۆی سلەمانیدا . کەچی ئەم حزبە لەسەرتای خۆپیشاندانەکانی 17 شوباتی 2011 ژمارەیەکی بەرچاو لە گەنجەکانی شاری سلەمانی شەهیدو بریندار دەکات.

ئەم بە خەباتمان لەزیندانی ئەمنیسورکەوە و لەودەمەدا، مەمکمان هەکرد بە سەرلەنوێ بنیاتنانەوەی بەرگریی و وەناکردنی ژیانێکی نوێ ! حزبی کوردی لە خەباتدا، ئەیووت "ئەتەنەمی بە کوردستان" . کەچی ئەم ، تەماری مەرگی خەمان کردبوو، دەماننووت و دەماننوسی "دەبی بەوخە" ! سەیربوو پلەدارکانی سەرانی ئژەم لە زیندانداا لەو شیعارە کەیفیان دەهات و ئەتووت هەنگوینیان لە کەلکەداردا دەزیوەتەوە . ئەوان جەللادبوون بە مەرگی ئەم تینوبون و ئەیانزانی ئەم شیعارە وەک بەگەیەک وایە بە تاوانبارکردن و جەبەجیکردنی فەرمانی مەرگ بەسەر ئیمەدا .
لەو سەردەمەدا ئەمەی چەپ و کەمەنیست گەرچی کەمبوین ، بەڵام پارچەیەک بوین لەخەراگریی و کەنەدان. ئاخر گومان بەهیچ نەئەدا و تەحەدامان دەکرد . بە ژیان و ئازادی کەمەایەتی ، بەمەرگی خەمان شەمان لەگەڵ مردندا دەکرد …! بە ساتەکیش هەدادان و کەنەدانمان نەبوو . لەگەڵ ئەوەی بەردەوام لەگەڵ مەرگ و لەناوچون و ماوەرانیدا ووبەووو بووین، کەچی سەربەند و سەرکەش چاومان لە ئاسەبوو .

تەبینی : وەنەی یەکەم وەنەی قاعەی یەکەو ئەو شوەنەیە کە لەو بەروارەدا مانگرتنەکەی تەدا ئەنجامدرا . سەرجەم وەنەکان ئەسەی و راستین و تا ئێستاش بەو دیمەنانەوە ماونەتەوە .

https://www.youtube.com/watch?v=0GVLpzIVln8

راگـــوزەر لەنـــو دوکـــــدا دەیانـــەوێ ... لەتیف بەوار

هەستێکی خۆش جاروبار لەرو لەوە دەقێکی شیعریی دێت دەگرێت و بە خێت دەیەیت بە ئینسافییە هەروا دەستبەرداریی ببم، هەرچەندە رەنگە کەس گوێ لەم بە چوون و خوێندنەوانەش نەگرێت، بەڵام گرنگ ئەوەیە دەروونی تەی خوێنەر لەم کاتەدا ئاسوودە دەبێت، ماپێی دەنگەکانیش هەروایە، ناوبەناو چەند شاعیرێکی بەدەنگ شیعرێکی تەدا فێ دەدەن و دوایی نابیندرێنەوە، جیاوازی ماپێیش لەگەڵ رۆژنامەو گۆڤاری کاغەزییدا ئەوەیە کە هیچ مەحسووبییەتێکی تەدا نییە و بەرژەوەندی ماددی لە ناکوێتەوە، ئەوەی خەمی راستەقینەی شیعری بێت لیرەدا هەوڵەکەی جەدەهەێت و دەوات، بە چاوەڕوانکردنی هیچ دەسخۆشی و دەسکەوتێکی ماددی.

شیعرەکەی شەماڵ ڕەشید وەکو بابەت لەمە تــوانەوەی بەستەڵەکانی باکوورو باشووری گەی زەوی هەوداڵێکی شاعیرە بە نووسینەوەی واقیع لە دنیــابینی و بە ئــامرازە شیعرییەکــانی خەی، ئەم کارەســات و تــوانەوەیەی بەســتەڵەکان نەك بە هەی بەرزبــوونەوەی پلەی گەرماوەیە، بەڵکــو بە هــوی ئەو شەڵە جهیــانییەی لە چەنــد ساڵی داهاتوودا لە نزیکمان ڕوودەدات و شاعیر پێشبینیی کاریگەریی زەر خراپی لەسەر هەسارەی زەوی بە دەکات، هەرچەندە زاراوەی (زەوی)وەکو بابەتیی شیعریی زەر بەکارهاتووەو هەروەها ناونیشانی کتێبیشی لە خە گرتووە، بەڵام لەرەدا شوبهاندنی بە کچێکی نەخۆش گەڵانکی جوانە لە دنیای مەجازدا، کەدیوەکی ڕەوانبێژیی ودیوەکی واقیعییە ، دواتریــش وێنانــدنی خەمــی زەوی وەکــو هەمــای دایــك و کارەســاتە ژینگەییەکانی سەر گوی و ناخی پێویەست دەبێت بە گیانی مرۆڤی بە ئاگاو ویژدان زیندووەوە کە شاعیر دەڵێت:

ئەمە بە باکانە سەیری توانەوەی ڕەحمان دەکەین
سەیری توانەوەی دایکمان دەکەین

بەڵام هەرچی شیعرەکەی دانا عەسکەرە کە بە زمانێکی دەروونبزوێنی شیعریی لە فیراق و گیان و ماددە دەدوێت، تەکنیکی دەکات بە فلاش باك و ناسەرەکانی ناو بەشی نائاگایی تاکی کورد، کە هەرگیز لە بیری ناکات و جارانێك سەبەری ترسی هەنگاونانی پێ دەبەخشن، جارانێکیش نیگەرانیی و مەراق و خەخواردنەوە، بەڵام ئایا دەکرێت ئەمە ئەو قــاناغە بەســەرکەوتوویی جەبهەیــن و ببێتە وانەیەکــی

دووبارەنەبوونەوە بەوەی کەلەنەکانی نەوانمان نەهێنین تا دوژمن نەتوانێت جارێکی تر دزێی لێوە بکات؟ ئەمەیە بە ڕای من گەورەترین وانەی مەرگەساتەکانی وەکو نوگرەسەلمان، نەك بەکارهێنانی لە لایەن هەندێك میدیاوە وەکو کولانەوەی زامەکان و موزایەدەی سیاسی و پەیداکردنی هەواداری زۆرتر و خەکردن بە خاوەنی هەموو ئەو قوربانیانەی کە خودی قوربانییەکانیان بە جۆرەها تراژیدیای بەدەنگ چاویان لێکناو کەس پێی نەزانین، کە بەدەنیایەوە بەکارهێنانی شاعیر لەڕادا هەکاری دەروونی و شیعریی و دەسەزیی خۆی هەیە و جیاوازە لە بەکارهێنانیدا وەکو تاکەکەسی داهێنەر لە دەزگایەکی سیاسی، جا گەر بگەڕێنەوە بە شیعری (ماتریال)ی شاعیر دانا عەسکەر ئەوا دەتوانین بڵێین هەوڵەکی جوانی شیعرییە و ستایلکی قەشەنگی ویژدانیی تیا بەکارهێناوە و بە چەند ڕوویەك و لەسەر چەند تەوەرێك دەجوڵێت و کار دەکات:

١/دووبارەکردنەوەی دەستەواژە شیعریی:

بەیانییەك دێت کەسمان لەڕ نین ..

٦ جار لە شیعرەکی ٢٥ دێیدا یەکسەر دەبێتە خاڵی بایەخ لای خوێنەر، کە ئاماژەیرکی ئیستاتیکی و سەرەتای ڕەژە (بەیانی)، بەڵام بە غیاب و نەبوونی ئەمە کە (مەرگ)ـە، کەواتە کەکردنەوەی ئەم دوو دژە لە سەرەتاو دوا دێدا زۆرانی ناو دەقەکەمان بە کەشف دەکات، بەیانییەك کە (ماتریالزم)ـــــە، وەك بە ڕووە فیزیایی و گەردوونییەکیدا دەیبینین بریتییە لە بەشداریی کردنی چەندان توخم و کردار لە هێماتن و ئاوابوون و شەو و ڕۆژ و گەرماو سەرما و گەشەی سەرجەم ڕووەك و گیانەوەران، هەروەها ڕووە (میتافیایك)یەکەی کە بریتییە لە کەچی گیانمان و چیتر لەو قاڵبەدا نادەوشیتەوە کە ناو نەراوە بە (لەش)، ئەم دووبارەکردنەوەش لە ڕەوانبێژیدا ناونراوە بە جەختکردنەوە..وەك بەکارهێنانی وەك سازاندنی ڕەزم و ئیقاعی شیعرەکەش.

٢/ بەکارهێنانی وێنە شیعرییە نوێکان:

کاتێك لە واقیع و خەیاڵ وێنەیەکی گونجاو دروست دەکەیت دەبێتە وێنەی شیعریی، کە جیاوازە لە واقیع و تێنیاش ئێندەشە نییە، بەڵکو بەو بەشەی واقیعە کە بەکارهاتووە وێنەکە نزیك دەکەرێتەوە لە تێگەشتنی خوێنەر، بە نموونە لەڕادا شاعیر میزاجی بە با بەکارهێناوە، یان پیاسەی بە ڕەشتنی ئاو بەکارهێناوە، یان هەواسینی ڕوانین بە عەلاگەی جلەوە، کە لە ڕاستیدا ئەوە دەمانگەیەنێتە پلەی بەڵوانین واتە مەرگ، چونکە لە دەخی ڕەژانەو ئاساییدا جل دەکرێت بە عەلاگەوە، کەواتە ئەمە ئەو ڕووبەڕەیە کە شاعیران توانای داهێنانی خەیانی تیا دەردەخەن، لە ڕاستیدا بەشیکی

گرنگی شیعر داگیردەکات و زمانی شیعر دەازێنێتەوە و دووری دەخاتەوە لە بەکارهێنانی شێوازی داشتنی راستەوخۆی قسەی رۆژانە، کە زۆرێك لە شیعری خۆرای ئێم سەردەمەی پێ دەنووسرێت،
بەیانییەك دێت کەسمان لێرە نین ..
هەموومان دەگەڕێینەوە سەر میزاجی با ..
بۆ پیاسەیەکی ئاودا ڕەدەچین ..
یادەوەرییەکانمان لەسەر مێزی نانخواردن بەجێدەهێین ..
روانینمان بۆ ەلاگەی جلەکانەوە هەدەواسین ..
٣/ دنیابینی شیعریی:
ئەو زاراوەو ئامرازو وێنە شیعریانەی لەم شیعرەدا بەکارهاتوون یەك تەسقاڵ درەوشانەوەو تروسکەیان تیا بەدی ناکرێت، ئەمەش ڕەخنە نییە لە دەقەکە، بەڵکو پێویستی بە دیراسەیەکی سایکۆ-سۆسیۆلۆژی ژیان و ژینگەی شاعیر هەیە، تا هەکارەکانی دەستنیشان بکرێن، ئەمەش سیمایەکە بە گشتی شیعری شاعیرانی کوردی پێ دەناسرێتەوە بە هەی ئەو دەخە نالەبارانەی تاك و کۆ لەو کەمەگایەدا پێیدا تێپەڕیون، وەای تێپەڕینی ئەو هەموو ساڵانەش بە نموونە بەسەر کارەساتە جەرگهڕێنەکانی وەکو کیمیایی و ڕاگواستن و ئەنفال، بەڵام زەمەن لە ناخی زۆرێك لە خودنائاگای تاکی کورد و شاعیرانیشیدا هەر لەو ساتەدا وەستاوە، ئەی بە نەمانتوانیوە لەو سۆ دەیەی ڕابردوودا بە توانا هەمەجۆرەکانمان ساڵۆژی بکەین، ئەی بە نەمانتوانیوە ئاواتەکان بنیاتبنێین تا ئاسەی تەروانینمان بتەنن و گۆشبیناندە تەماشای داهاتوو بکەین؟ کەواتە بگومان دەبێت هەیەك لە شوێنگەلێکدا هەبن، مرۆڤ لەبارە گشتی و جیهانی و سروشتییەکەیدا بریندەکانی ساڵۆژ دەبن و پاشتر دەبێتەوە کۆسپکی کاراو تەکەشەر، لە خەمەڕشەکەی خەیاوە هەڵدەستێتەوەو ژیان بنیات دەنێت، بەڵام ئەمە هیچ ئاسەیەکی هیواو ڕووناکیمان لە دەقەکاندا بە ئەستا و داهاتوو نییە، هەرچەندە شیعر هەرگیز ملکەچی هیچ فەرمان و مەبەست و ئاراستەکردنەك نابێت و هیچ یاسایەك نایگرێتەوە جگە لە (شیعربوون) کە دەبێتە زمانێکی ڕاستقینەی گیانی تاک و دە و هزرو ویژدانی خوێنەرانی پێ دەدوێندرێت. ئەم دەقانەش واقیعەکەن و ناتوانرێت خەمانی لە هەلاوێرین.
بەیانییەك دێت کەسمان لێرە نین ..
ئاو لەبری ئەمە قژ دادەهێنە ..
با لەبری ئەمە پیاسە دەکات ..
هەور لەبری ئەمە وێنە دەگرێت ..
خەر لەبری ئەمە ژوان دەگرێت ..
بەیانییەك دێت کەسمان لێرە نین ..

پارچەی شکاوی روحمان و ..
دوکەڵی ڕەشی هەناسەمان نەبڕێت ..
بەیانییەک دێت کەسمان لەبڕ نین .

خەڵاتی یەبیەی تەنکە ... گەران بە ئوف

ئەمە مەراسیمێک سازدرابوو، بە یادی پێنجا ساڵەی دامەزراندنی یەکێتی نووسەرانی کورد لە ئوتێل ئامادا، لە سلێمانی، ڕوونە کە لقی سلێمانی سازیدابوو.. تێیدا چەند وتارێکی سواو و پێویستی نەدار بە بەنیەکی وەهاوە دران، دواتر خەڵاتی کەمەڵەک لە ئامادەبووان کرا.. تائێرە وەک هەموو مەراسیمە تەقلیدی و سواوەکان تێپەڕی و ئاسیی بوو. بەڵام ئەوەی پرسیارە لەم لقەی یەکێتی نووسەران ئەویە، کە بەکام پێوەر ئەو هاوڵاتیانەی خەڵاتکران، هەڵبژاردارون؟ بەکامە پێودانگ و بنەما و سیاغە خەڵات دراوە بەم هاوڵاتیانە و نەدراوە بە کەسانی دیکە؟ لەکاتێکدا لەتەواوی دنیادا و بەتایبەت لە بوارێکی وەک ئەدەب و هەڵسەنگاندن، کە مەراسیمێک یاخود خەڵاتێک یان هەڵزلەنانێک دەکرێت، لەگەڵیدا ئاماژە بەوە دەدرێت کە هەکاری ئەم خەڵات و هەڵزلەنانە بچیێ و کام بنەما و لۆژیکی لە پشتەوەیە. بەڵام ئەوەی تێبینگەیشتین ئەوەبوو ئەم خەڵاتانە بە دران بەم کەسانە و نەدراوە بە کەسانێکی دیکە؟ نەبوونی بنەما بە پەدانی خەڵات و هەڵزلەنانکان، کەی مەراسیم و ئەو لقە داماوەش کە مژوویەکی هەیە دەخاتە ژێر پرسیارە.

بۆچی گرنگە قسە لەبارەی ئابووچونکی وەهاوە بکەین؟

لە دنیادا، ئەوەی هەخنەبارانی کەی هاوکێشە ناهەکسان و کەی جموجۆڵکانی کەمەگا و تەواوی بوار و کایە هەمەچەشنەکان دەکات، نووسەر و هەشنبیرانە و دواتر دامەزراوەکانی ئەم بوارانەیە کە دەبنە هاندەر و پاڵپشت، بە زیاتر نیشاندانی ناهەکی و ناشیرنییەکان.. بەڵام بەم کارساتەی لقی سلێمانی یەکێتی نووسەرانی کورد، تەواو ئەو لۆژیکە پێچەوانەکرایەوە و خەیان بوونە

دیاردەیەکی ناڕەک و نائاقڵانی.
لەهەمووی کەمیدیتر ئەوەیە، سەرکی ئەم لقە، بەزمانە تەنزەکەی خۆی گاڵتە بەهەموو شتێک دەکات و وتە و سەرنجکانیشی وەک قسەی بازاڕییان لێهاتووە، بەبێ بەداخەوە خۆی و لقەکەی نابینێت، کە چەندە لقەکی خوار و لارە.
جا ئەم لقە، بەنیازە ڕاژەکیش تەرخان بکات، بە تەنەکە بەخشینەوە، بەو نووسەرانەی ئەمە خەباتی چەوریان بەنسیب نەبووە، لە نەو لقەکەیان. ئەمە ڕێک دەبێتە تەواوکاریی بە کارە خوارووخێچەکەی ئەمەیان و ئەوەمان نیشاندەدات، کە نووسەرە ئەرستەکراتەکان کێن و نووسەرە ڕەشک و گەوگوولەکانیش کێن. ئەی ئەوەتا ئەمە لە ئوتێلێکی ڕاقی خەباتی چەوریان داوە بە نووسەرە ئەرستەکراتەکان و بەیارە خەباتی تەنەکەکەش بدەنە نووسەرە گەوگوولەکان لە نەو لقەکەیاندا کە وەک سەرکی لق دەیفەرموو لقەکەمان بە مومتەلەکات و داماوە.

واز لە سەرک و ئەندامانی باڵای لق بهێنە، کە خۆشیان دەزانن کام پێناسە دەیانگرێتەوە.. بەڵام مایەی شەرم و گاڵتەجاڕییە، بە ئەو نووسەرانەی ئەندامن لەوەها یەکێتییەکدا و لەوەها لقەکدا، کە کارەکی وەهایان بەسەردا تەپەڕێت و فەزەنەکەن، بەجەرەک لە جەرەکانیش بە ئەو نووسەرانەش کە ئەمە خەباتی چەوریان وەرگرتووە و قسەناکەن! لەکاتێکدا لەیان بپرسە بە خەباتکراوی؟ دەڵێت نازانم. لەوەش بپرسە کە خەباتی چەور نەکراوە و تەنەکەیەک چاوەڕێی دەکات، بە ئەمە خەبات نەکراویت؟ هەردەڵێ بەخودا نازانم.

تووشی کەئابەی کردم … ئاراس سەعید

ئەمە چوومە چایخانەیەک دیمەنی گەنجێک سەرەنجی ڕاکێشام، یەک بە یەک چاوی سەرەنجی ئەو کەسانەی دەدا، کە تازە دەهاتنە ژوورەوە، لەپڕ هاتە تەنیشتمەوە و
ووتی: "کاک ئاراس، نامناسی، من و تۆ جاران هاوڕێ بوین، نازانم ئێستاش هەر هاوڕێین"

تەماشایەکی قەدو باڵایم کرد، زنجیری پانتۆڵەکەشی کراوەبوو، خودا سۆ قەد پانتۆڵەکەی هەڵکردبوو، کەچی لەژێر پێڵاوەکانی دەخشا، لە ئەنجامی تووندکردنەکەی زۆر پشتووێنی، پانتۆڵەکەی، نغرۆ نغرۆ بوو بوو، بیرەوەریم بەشێوەیەکی قوڵ، لە چاڵی یادەوەریەکان بەدوای فڕەمی ئەو گەنجەدا دەگەڕا، لەپڕ لەنائاگایییەوە، هاتە بەر دیدەم، لەگەڵ ئەم گەنجە حەوت ساڵ پێش ئێستا، لەخوێندنگا لەسەر یەک کورسی دانیشتین، ئەو یەکێک بوو لەقوتابیە ئاست بەرز و ئاکار بەرزەکان لەپڕ پیرەمێردە کەشایە سەر شانما و ووتی "لالە تازە کوتتە بازاڕەوە" .

⋆

ڕۆژی چوارشەمەی کانونی یەکەمی 2013 شەپۆلێکی بەفرو سەرما ڕووی لە ناوچەکەمان کردبوو، قوتابیەکان پێشاکەکانیان یەکپێشبوو، ڕۆژی دووشەمە پێ ووتم" لەگەڵ ناهیدە ژوانێکم داناوە، بەنیازم جلی ڕەش بپێشم، بەڵام ڕەنگم دەتاشم و کەمێک پرچم کورت دەکەمەوە، تە دەتوانی دەسکی پێشاکی ڕەشم بەبەختی، من و تۆ، لەیەک ساڵدا لەدایک بووین، بەڵام تۆ کەمێک لەمن لاواز تری، ئەوێش نابێتە کێشە، چونکە پێشاکی ڕەش تا تەنگ بێت جوان لەبەر دەنیشێت، ئەم ڕۆژانە هەموشتێک تەنگە، تەنانەت خێشیەکانیش بەدەم تەنگەوە"
من دەمزانی پێشاکەکانی من بۆ ئەونابن، بۆیە لەلای ناسیاوێکمان بۆئامانەت بەم هەنا پێشاکەکانم دایە دەستی و پێکەوە بەرەو دوکانی هەمەکە ڕۆیشتین، کاتی سەرتاشینی خستە ڕۆژی ئایندەوە، بۆ ئاگا لەوەی ڕۆژی ئایندە سۆ شەمبە و دوکانی دەلاک نیە.

سپەدەیەکی ساردبوو، پێشاکی قوتابخانەم پێشی دایکم کلی بەهینام تا سپێتی بەفر ڕەشی چاوەکانم لەگەڵ خەی نەبات، ئەو ڕۆژە کەمێک زوتر لەماڵ چووم دەرەوە، لە کۆڵانێ تەنگەبەرەکانی شارەوە ڕێشتم بەنیازی ئەوەی شانم لە شانی کچێک نزیک بکاتەوە، گێشتمە شەقامی بیستویەک ناهیدە لە هەموو ڕۆژەکانی تر جوانتر خەی گەڵی بوو، بەنی عەترەکەی لەخێدابوو، شۆنی وەستانی پاسەکەی پەکردبوو، پاسەکە گێشت و لەدواین فارگەنی پاسەکە دانیشتم، بیرم لە عبدول سەمیع دەکردەوە، کە پارەی کرێ پاسی پێ نیە و بەپێشاکەکانی منەوە، کە لە کۆی خاڵم بۆ ئامانەت بەم وەرگرتبوو، لەدواین شۆنی دابەزین جۆژوانی لەگەڵ ناهیدە هەیە، دەمگوت" ڕەنگە لەچاوەوانی دا بچێتە دەخی نائاگییەوەو هەرگیز نەگەڕێتەوە، ڕەنگیشە هەندە سیگار بکێشی ستوی سیگارەکەی پێشاکەکان بسوتێنی"
شەقامی سی و نەیە، دواین شوینی ڕاوستانە، شەفێری پاسەکە وای ووت.

*

لەو بارى شەقامەکەوە بۆ ئاپۆرا خەڵکى ڕێزى بەستبوو، لەو نەعرەتەو ژاوەژاوەدا تەنها من و ناهیدە پۆشاکەکانمان نامۆ بوو، ئەوەى سەرنجى ڕاکێشام خەڵکى شار تێکڕا ڕەشپۆش بوون، بە ناهیدەى بەدبەخت زۆر ئێستام بوو عبدول سەمیع لەناو ئەو هەموو خەڵکە ڕەشپۆشەدا بدۆزێتەوە، سەرنجم چڕیە سەر عبدول سمیع سەرو سیماى تێکڕا شیواو بوو، ڕەنگى درۆزبوو بۆشوێنێک تازە بار دیار بوو، دەتگووت چلەى ماتەمینى تاقە براکەیەتى، بەڵام پۆشاکى ڕەشى زۆر لە دڵهات و ئەو بیرى چووبوو، ڕۆژى پێشوو دڵاک خانە نیە، بەناچارى بەو شێوەیە هاتبووە چۆڕوانى یارەکەى ناهیدە و عبدول سەمیع بەرامبەرى یەکترى ڕاوەستابوون ناهیدە، هەروەکو ئەوەى بەرەو مانگى هەنگوێنى بەوات فرمێسکى خۆشى چاوەکانى پەکردبوو، عەبدول سەمیع بزەیەکى غەمگینى کرد، لەسیمایەوە بەدى دەکرا خەمێکى قوڵ باڵى بەسەردا کێشاوە، هەردووکیان بەرەو ڕوى یەکترى ڕۆیشتن، لەپڕ ئەتەمبێلى پۆلیس و ئامبولانسى تەرم لەشقامەکەوە پەیدابوو، تێکڕاى خەڵکى کوتنە هەڵهەڵە لیدان و شیوەنکردن، عبدول سەمیع لەشوێنى خۆى شۆک بوو، کاتێک ناوى دوانى دواى خۆى بە ئامبولانسەکەوە بینى، (عبدول بارى غریب صدیق) دەرگاى ئامبوڵانسەکە کرایەوەو عبدول سەمیع سەرکەوت، لەبەردەم پیرژنێک فەتیەکى ڕەشى بەناوچەوانەوە بەستبوو، شیوەنى دەکرد، لە پیرەمێردیکم پرسى خەڵگیان، ئەوەچى بووە چى لەم ناوە دەگوزەرێت، ووتى" ئەوە تەرمى شەهیدەکە، دوێنى لەشەى بەرگرى کردن لەنیشتمان، گیانى سپارد" من و ناهیدە دواى ئامبوڵانسەکوتین، ئەو بەدواى مەعشوقەکەیدا و منیش بەدواى پۆشاکەکانەوە بووم.

*

من عەبدول سەمیعم نەبینیەوە، ناهیدەش دایکى ڕەدوى بازرگانێکى عەرەب کەوت، ئەو لەمڕۆبوو باوکى لە تەل دزین بەدەستى سەربازەکانى بەعس کوژرابوو، لەچانسى ئەوان تەنها باوکى ئەو نەکرابوو بەشەهیدى سەنگەر، چونکە دایکى خۆى نەدابووە دەستەوە بە پیاوە سەڵەبابەکانى خۆى، خۆشى دواى سالێک عاشقى کوڕێکى بەرجوازى بوو، لەم ڕۆژانە بینم لەترافیک بنیشتى بە شۆفێران دەفرۆشت، شەروانێکى کوانى لەبەربوو، وەکو ئەوەى ژن بوون گەورەترین برین بێت، بەوشەروانە داى پۆشیبوو، ئیتر لەهەواڵى ئەویش بێ خەبەر بووم.

پیرەکەووتى" لالێ گیان چایەکت سارد وەبوو"

ووتم: " ئەوەى عبدول سەمیعیش"

عبدول سەمیع: " کاک ئاراس، ئێستاش هەرقوتابیت"

ووتم: " من لەئەزەڵەوە قوتابى بووم، لەقوتابخانەى ڕۆژگار

دڵخوێنم، هەژارسەختەکانی وانەکانمە"
ووتی: " کاک ئاراس، لەو هەژارش سەختتر هەیە یەکتریمان وون کرد"
ووتم: "سەخت تر ئەمڕۆیە، تەم بەم دڵخۆە دەزیەوە"
ووتی: "کاک ئاراس، خۆشەویستت هەیە"
ووتم: "نا، خۆشەویستی بە هەژاران، شتێکی نامۆ و قەدەغەکراوە، تێچی"
ووتی:" جاران هەمبوو، بەڵام ئێستا نیمە"
بەم باسکێچان بوو
کچێکم خۆشەویست ناوی ناهیدەبوو، دوای ئەوەی براکەم شەهیدبوو، موبایلەکەیان لە دزیم، پارەم نەبوو موبایل بکەمەوە، هەژکیان بەموبایلی زاواکەمان تێلم بۆی کرد، ووتی" تۆ بە وەفابووی، منت جەهیشت، من ئێستا خەزان دارم و خەزانەکەم بەنیازیشە ژنم بەسەردا بهێنی".
ئێستا چی، ئێستاش خەشت دەوە
ناهیدە ئێستا منی خۆش ناوێ، ئەو بەوە ژنەو، خەمی جیهانی لەکەناوێ، خوێندنی تەواوکردوو وەکو من دانەمەزراوە، خەریکی دەروزەکردنە بە ئەوەی براکانی لەبرسانەمرن، منیش هەموو هەژ بەدزیەوە دەچم خەشم دەوە.
کاک ئاراس" جیاوازی نیوان خۆشەویستی ناهیدە و دایک باوک چیە؟"
ووتم: پەیوەندیەکان جۆریان زۆرە، بەڵام دایک و باوک تایبەت تر
ووتی: " ئەی بە خۆشەویستی دایک و باوکم دڵخۆشم ناکات؟"
چ پرسیارێکی ئاهەز، توشی کەئابەی کردم، کەوتمە دڵخی نائاگایی وە بیرم کردەوە کاتێک بەئاگا هاتم لە تێنیشتم نەمابوو، وەکو تارمایی دوای ئەو هەموو ساڵە، دەرکەوتو لەپە وونبوو هەر وەکو ئەو هەژەی بە دواین جار بەجێ هێشتم، منیش لەدوای گەڵانێکی زۆر لەزیهنمدا ونمکرد، هەرگیز بەخەیاڵم نەهاتبوو هەژێک ببێتە کارەکتەری نوسینەکم، یان بەو شێوەیە عبدول سەمیع ببینمەوە
پیرەمێردەکە ووتی: " نەم ووت، کەوتۆتە بازاڕەوە، خەم مەخە لالە هەڵومەرجەکە هەروا ئاهەز، فرەیدیش زیندوبێتەوە بۆی شیکاری ناکرێت، لەم نیشتمانە غەمگینەدا، بەهەڵهاتن یان دەبە نائاگابیت، یان دەبە وەکو عەبدول سەمیع بیت".

ئاراس سەعید

هونەری گۆرانی لە نێوان دوێنێی زیندوو، ئیمڕۆی بە گیان دا … هێڵە بەرزنجەیی

- لێرەدا من گەرەکم نییە لە ڕووی زانستییەوە، قسە لە هونەری مۆزیک بکەم، چونکە ئەوە بوار و پسپۆڕیی من نییە. لە مێژووی کۆلانێکی دیکەوە، سەرنجێ لەو مۆزیک و تێکستانە بگرم، ئەوانەی بە هاوسێنی خەیان ڕەح ئارام دەکەنەوە و چێز و خۆشییەک بە گوێگر دەبەخشن، لەناوەڕا هەستی خۆشی دەبزوێنن.. هاوکات بڕاودەک بکەم لە نێوان ئەو هونەرە بەهێز و زیندووە، لەتەک هونەری بە گیانی سەردەمی مەدەرنەدا ..
بە ئەم بڕاوردکارییەش زەر دوور ناکەومەوە…لەو نموونانەی لەبەر دەستدان، من کاری هونەرمەندی میللی بەناوبانگ « میدیا حسێن» و کوێکەی « جگەر میدیا حسێن» م وەک نموونە دەهێنمەوە.
ئەویش لەبەر ئەوەی سەردەمکانیان بەدوای یەکتردا دێن و ستایل و شێوازی چەینی گەڵانییەکانیش زەر لەکەوە نزیکن.
گەرانی جاران:

شنەی شەمال لەکوێوە دێ و دەڕوا بەسەر زەوە
مەگەر گوێ دوو باڵم بێوە، بفڕم بەو کێژ و کوێ
خەی بەناز لە تەرانم، ناسکەڵەی پەری شێوە
هەر هەندەم خواست تەمەن، با شادبم بەو دوو سێوە
سەر لەسەر سنگی دانەم، چش هەوراز و نشێوە..

لەوی پیاڵەی سادەیە، شەکری دەمی بادەیە
وەی لەودەڵە بەدبەختەم، بە هەز و ئیرادەیە
ناوەرم هاتووچۆی کەم، ماڵیان لەسەر جادەیە
سیروان لەهەقم نایە، سووتاوم بەو ڕادەیە

هەروەکو مانگی چواردە، تریفەی لەگەڵ وەردا
بە دەستوپەنجەی جوانی، درزەکی خستە پەردە
میدیا حسەین

تەماشای هونەر و چێژ و جوانی و تەوپاراوی وشە و گیانی زیندووی ئەم دەقانە بکە... ئەو عاشقە وەک و سەوداسەرە، هەموو هیوای تەمەنی گرە دەدات بە گەیشتن و شادبوون بە دوو سەوکەی یار... ئەو دیو سەوش هان بە باڵای دەرختکەوە لە نزیک تەقەڵەی سەریەوە... شونکە بەسەر سەرسنگەوە وەستاوە. بەک بەردەانی هەواراز و نشەو... سروشتکی جوگرافیایی کە لە هەموو شوەن و دەڤەرکی کوردستان بەرچاو دەکەوت. بەینی ئەم سروشتە جوانە سەخت و دژوارە، دیارە هەبژاردنی ئەم سروشتە بکرتە جڵانەی خەو و عاشق بیەوە پشوویەکی ئارامی تەدا بدات، یاخود سەرخەوکی لەسەر بشکنە، ئەوە بەی ئاسان نییە و هەر دەبە تلاوتلی بت، لە نەوان شیو و دەڵی سەر سنگی یاردا.
یاران چ وەنەیەکی شیعری جوان لەردا بەرجەستە بووە!...تەختایی سنگ و نشەوی نەوان دوو مەمک، ئەم بەرزی و نزمییە، بتە هەوراز و نشەوی سروشتکی جوان. جا عاشقە شەیداکە، هیچ دەربەست نایت بەم قەدو باڵایەد هەڵزنە ، بەو هەوراز و نشەوەدا هە بکات تا دەگاتە تەپەلکەکان/ بەرزاییەکانی لوتکەی سەوکان.ئاخر لە جڵانەی ئەم داشتن و مانا سیمبەلییە ژیانییەدا، تەوپاراوی هونەرکی زیندووی، تەدا دت و دەچە تەوزم دەدات ...
خەیاڵ و فەتازیایەک لەردا بەرجەستە بوو، نمایشتی جوانترین تابلۆ عەشق و خەشویستی بووە. من بەخەم هەرگیز بەزار نابم لە بیستنی ئەم جەرە وشانە، کە بە ناواخن دەوەمەند بە مانا، بە خەیاڵو فەنتازیا، بە لەکچووادن و بزواندنی هەست... بەئاواز و مەزیکی نزیک لە عەشقی جوانی...

گەرانی نوە:

حەز دەکەم لەگەڵ یاردا بچمە جادەی پەزەکە
خەم سورای دەکەم، دەیخەمە سەیارەکە
با عالەم بزانە جگر چاوی ماچ دەکا
هەتاکو هەژی مردن، جگر یادی لە دەکا

بەخشی ئەمانە، ئەو گەعدەیەت بە دەکا
جگر میدیا حسین
ئینستاگرام نەبوایە ئەمە چیمان کردایە
وێنەی خەی داناوە کوشتمی ئەو لایلایە
فەیسبووک باوی نەما باوی ئینستاگرامە
دڵە وێنەکانی تەم بە یادگاری لە لامە
شیروان عەبدوڵا

لەگەڵ خۆشویستی بۆئەم دوو گرانیبەژە ، کە دەزانم کەمێک بەرهەمی جوانیشیان هەیە و هێنگە لێنو ئەو دەستەیەی ئەم بازاڕی هونەریان گەرم کردووە، لە هەڵە باشکانیان بن. لە دیسانەوە لێرەدا ناجۆری ناهەمووارییەکی ئاڵۆز و قورس ساز بووە.
جارێ لە ڕووی داشتن و وشکانەوە، زۆر وشک و بێ گیانن. هێنگە لێشاری سڵەمانیش دا کەسانێک هەبن، نەزانن «جادەی پێزەک » چییە و لەکوێیە و مانای چییە؟!! جاوەڕ مەودای خەیاڵت بە کوردەکی بشکانی تری کوردستان بڕوات ، دەبێت ئەو وشانە چەند ناسازتر بێنە گوێی بیسەر!…
یان بیسەرێکی کرمانشانی چۆن لە وشەی «گەعدە »تێ بگات؟؟؟
ڕووبەری ئەم گرانییە و کەرەسەکانی، ئامێرگەلێکی تەکنەلۆژیایی سەردەمی مەدێرنن. خەشییان لە تامی ئەو تەماتە بریقدارانە دەچێت، کە تامیان نییە… ژیان لێرەدا دیلی ئەو پێگە و تەکنەلۆیاژیانەیە کە ناویان ناوە فەیسبووک و ئینیستاگرام و… تاد.
من پێم وایە، تا تەکنەلۆژیا پشکوێ، چۆژە هەحیەکان زیاتر دەکوژرێن و ، لە هەسانایەتی دوور دەکوێنەوە و وشەی بە گیان و ئاوازی وشک بە لەشاو دەژێتە گومانەوە و دەکوێنە پەراوێز و دامێنی هەڵە خوارەوەی وێنە جوان و خەسکانی نەو کەمەگا و دیمەنی سروشتی کوردەواری.

هەڵە بەرزنجەیی
١٦/٢/٢٠٢٠

وریایی خەڵکی بەش مەینەت و بازرگانی سیاسی … عیماد عەلی

هەمووان ئاگاداری راوبۆچون و هەلوێست و رق و تۆەیی و پەنگخوادرن و بەرزبونەوەی شەپۆلی نارەزایەتی خەڵکی هەژارین، کە لە ڕۆخی تەقینەوەدان بۆ وەرگرتنی مافی ئاسایی خۆیان. بەڵام ئەگەر ئەو وەزعە لە بارودۆخ و زەمینەیەکی گونجادا نەبێت و ڕەوتی خۆی وەرنەگرێت و جموجۆڵی پێویست لە ڕێەوی نارەزایەتیەکان هەڵی تەریبی خۆیان نەگرنە بەر و بۆ ئەوەی خەڵکی تر ئیستغلالی نەکەن، ئەوا دەرئەنجامەکانی دەستەبەر دەکرێت، دەنا ئەگەر خەڵك وریا نەبێت، لابەلا ئەم تۆەییە وەبەرهێنانی سیاسی و بازرگانی بۆی دەکرێت و دەچێتە گیرفانی گەندەڵکارانەوە.

هیوادارم ئەم تۆەیی و ناڕەزایەتی و پەنگخواردنەی قین و بۆ ئومێدیەی خەڵك کە گەیشتۆتە لوتکە بە تەکتیکێکی حزبیانەی تەسکبینانەی بازرگانانی سیاسی یان سیاسیە بازرگانەکان پێچەنەبێتەوە و باڵانی ئۆقرەنەگرتنی خەڵکی نەدار و هەژار بە دەرزیەکی ئەم سەرمایەدارە قازانج پەرستانە فش نەبێتەوە، لەبەر ئەوەی نیازێکی حزبی تەکە بە رق و نارەزایەتی خەڵك دەکرێت، کە دەیانەوێت سواری شەپۆلی نارەزایەتی خەڵکێك بن کە نزیکی تەقینەوەی وەزعەکەن لەمەڕ ئەو بڕادیە و خەریکە نارەزایەتیەکان هەدەقۆن و لەم ڕگەیەی ئەمانەوە دەسەڵات قازانجێکی یەکجار گەورەی لێ دەبینێت و خەڵکی بێهیوا و وەس دەبێت و گەندەڵکارانیش زیاتر خۆیان دەسەپێنن و هەژار و کەم دەرامەتیش ملکەچ دەبێت، بەڵام دەربڕینی ناڕەزایەتیەکان بە دوور لە ئامانجی تەسکی حزبی دەرئەنجامی چاوەروانکراوێکی باشی دەبێت.

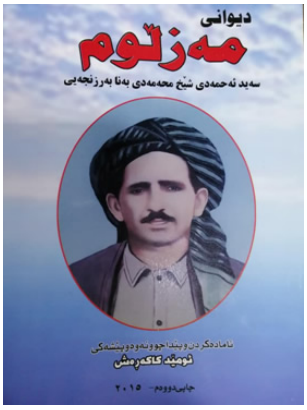
بۆ ئەوەی گەندەڵکارانی سیاسی و بازرگانانی ساختەچی بە بەرزکی بانان لێی دەرنەچن، بۆیە پێویستە نارەزایان بە خۆیان لە کاتی پێویست و لەزەمینەیەکی لەبار برژێنە سەر جادە و نەهێڵن ئەو مشەخۆرە هەمەجۆرانە نان و پیازی پێوەبخۆن . پێویستە بۆ دەربڕینی نارەزایەتی و وەرگرتنی مافی خۆیان بەقسەی کەس هەڵنەخەڵەتێن کە بە نیازن بۆ مەرامی تر سواری رقیگەورەی پەنگخواردو و نالەباری ژیانی ئەوان و پشێلکردنی مافە سەرەتاییەکانیان بن و، تەنها بیر لە سودی کەسی و حزبی خۆیان دەکەنەوە و لەسەر حسابی ماف و ژیانی ئەوان قازانجی بازرگانی و سیاسی خۆیان دەکەن.

چـــــــــــاوە هەبەنە ... ئامادەکردنی: عەلی حەمەشیـد بەرزنجی

چـــاوە هەبەنە ، چاوە هەبەنە
گیانە بە عیشوە بەس خەت بنوێنە
ئارام لـــــــە دڵی عاشق مەسێنە
تۆ بیو جوانیت جۆفـــــا مەنوێنە
وەکو عـاشقان چـــــاوە هەبەنە

زۆر لە ئـەو گوتـان لـەم گـرانییە بـووە کە لە سـاڵـانی پـێشـوودا بـەدەنگی هونـەرمـەند(سـەمیرە نادر) لـە تـەلـەفزیـۆنی کـوردی تـەمار کـراوە و لـە ئـێستاشدا هونـەرمـەندە لاوکـان دەیـانـەوێ یـەکـێک لـەو هونـەرمـەندانە خاتو (ئـەمـل سـەعید کوردە) یـە کە بـەشـێوەیـەکی جوان وتویـەتـیـەوە (چاوە هەبـەنە چاوە هەبـەنە گیانە بـە عیشوە چاوە هەبـەنە) کـە لـەلای زۆر لـەوانـەمان کـە لـەسـەرەتـاوە گـوتمان لـێی بـووە یادگاری و یـادەوەری خـۆشی لا بـەجـێهـێشتووین، کـە بـەتـاسـەوە ئـێستاش گـوێی لـێدەگرین .

دەنـیـام لای ئـەوانـەش کـە بـەدەنگـی خـاتو ئـەمـل گـوێـیـان لـێی بـووە بـەهـەمان شـێوە یـادەوەری شیرین و جوانی لا جـێهـێشتوون،شیعری ئـەم گـرانـییـەش شـــــاعیرێکە کـە لـەبـەرزنجـە لـە دایـــــک بـــــووە بـەرزنجـەیـە، ئـەویش(ئـەحـمـەد مـەزڵـوم) ە کـە خـاوەنـی کـەمـــێک شیعری ناسک و جوانە و لـە دیوانـێکدا بـە ناوی (دیوانی مـەزڵـوم) (سـەید ئـەحـمـەدی شـێخ محـەمـەدی بـەنـا بـەرزنجـەیی) لـە سـاڵـی (٢٠١٥)دا چاپی دووەمی کراوە کـە مـامـۆستای کـەچکردوو (ئـومـەد کاکـەیـش) ئـامادەی کردووە و پـێداچوونـەوەی بـە کـردووە و پـێشـەکیشـی بـە نوسـیـوە و (٧٠) شیعـری جـەراوجـۆری جوان و ناسکی لـە خـۆ گرتووە .

مەزڵوم لە ساڵی ١٩١٦ لە شارچکەی بەرزنج لە دایک بووە کە لەگەڵ لەدایک بوونیدا دایکی کچی دوایی دەکات کە لە لایەن ژنکی واتە دایکی باوکی گەورە دەکرێ و نازی دەدرێتێ.لەتەمەنی شەش ساڵیدا دەچێتە قوتابخانە و دواتر وازی لەدەهێنێ و دەچێتە حوجرە دواتر دەنێ سەلەمانی لە مزگەوتی (هەمزە ئاغا)لای مامۆستا(مەلا محەمەدی کوردی) دەست دەکات بەخوێندن و پاشان دەچێتە مزگەوتی (بن تەبەقی هەرمن) و لای مامۆستا (مەلا ڕەحیمی پەرخی) تا عیلمی ڕەف دەخوێنێ و لە دوای ئەوە واز لە خوێندن دەهێنێ.لەتەمەنی ١٤ ساڵیدا دەست دەکات بە کەسابەت و بازگانی کوتاڵ و وردەواڵە فرۆشتن و دەستگەڵی لەگەڵ دەستەکی بەناوی(شێخ ڕاح)ی کارژاوی زەربەی دەهاتەکانی ناوچەی شارەزور و قەرەداغ و بەرزنجە گەڕاون و لەو ماوەیدا دەستمایەیەکی باشی پەکەوە ناوە و دواکانەکی لەبەرزنجە داناوە،کە دوکانەکەی دەبێتە قەڵەندەرخانە و جێگەی پیاوانی ڕۆشنبیری ئەو سەردەمە و هاتوچۆی شاعیران و ئەدیبدۆستان و سیاسەتمەداران و گەورە پیاوانی میری کە ئاوگەڵی باسی ئەدەبی و ڕۆژگاریان تێدا کردووە.

مەزڵوم هاودەمی شاعیران(موفتی پەنجوێنی و قانع و شێخ سەلام و فەوزی و شێخ نوری شێخ ڕاح و شێخ جەعفەر حسێن بەرزنجی و مەلا شێخ حەیدەری حاجی مامەند)بووە و شیعریان بە یەکتری ناردووە . بەداخەوە مەزڵوم لەتەمەنی ٣٩ ساڵیدا لە ٩/٨/١٩٥٥ دا بەنەخۆشیەکی کتوپڕ کچی دوایی کردووە .

ئەوەی کە پێویستە بوترێت کە مەلا محمود کزەڵ ساڵانکی زەر دیوانە دەستنوسکەی لابووە و پاراستوویەتی و لە فەوتان ڕزگاری کردووە ، بەمەبەستی چاپکردنی دیوانکەش کاک شێخ عومەر کوڕی گەورەی شاعیر دەیدەن بە مامۆستای شاعیر و نوسەری کچکردوو ئومەد کاکەش کە دوای ماندوو بوونکی زەر بەچاپی دەگەیەنێت.هەروەها مامۆستا حسێن عوسمان نەرکزجای ئەرکی پەداچوونەوەی دیوانکەی گرتێت

ئەستێ. نابێت ئەوەش لە یاد بکرێت کە (نیعمەت خان) خەزانی کاک شێخ عومەر کە دەکاتە بوکی مامۆستا شاعیر هاندەر و هاوکارێکی زۆر باش بووە بۆ ئەوەی کە دیوانی مامۆستا کۆبکرێتەوە و بۆ چاپ بکرێت.

دوای ئەوەی کە بۆیارم دا دەربارەی ئەم شیعرە جوان و ناسکە بنوسم سەردانی مالی کاک شێخ عومەری کوڕی گەورەی مامۆستا شاعیرم کرد تا لەنزیکەوە گفتوگۆیان لەگەڵدا بکەم ،مایەی خۆشحاڵیم بوو کە لەو دیدارەدا لەگەڵ هاوڕێی مندالیم (عبدالقادری شێخ سەعید) کە دەکاتە برازای شاعیر لەمالی شیخ عومەر هەم دیوانە دەستنوسەکەی شاعیرمان بینی و ئاشنا بووین بەچیرۆکی دەزینەوەی و ئامادەکارییەکان بۆ چاپکردنی،لە کۆشکی خۆشی پێ لە شیعر و بەسەرهاتە شیرینەکان و یادەوەرییە جوانەکاندا باسی چۆنیەتی شیعری (چاوە هەڵبڕنە) شمان کرد کە چۆن لەسەرەتادا بەدەنگی هونەرمەند (سەمیرە نادر) وتراوە و ناوی شاعیرەکەیان نەنوسیوە لەو کاتەدا ئەوسا کاک شێخ عومەر خەی گەیاندووەتە لایان و ئەوانیش ناوەکەیان بە دروستی لەسەر شیعری گەرانییەکە نوسیوە.

بە ئەم مەبەستەش پەیوەندیم کرد بە هونەرمەند(ئەنوەر قەرەداغی) یەوە بۆ ئاوازدانەکردنی ئەم گەرانییە، پێی ڕاگەیاندم کە ئاوازەکەی هی هونەرمەند(حسێن قەرەداغی)یە ناسراو بە (حسێن جمبش)،مامۆستا ئەنوەر خەیشی مۆسیقاکەی بۆ ئامادەی کردووە. بۆیە حەزمکرد لێرەدا لەگەڵ ئەو زانیارییانەدا تەواوی شیعرەکە بڵاوبکەمەوە ،کە لە لاپەڕە(٢١ و ٢٢) ی دیوانەکەیدایە.هیوادارین کە جارێکی تر لەبەرگێکی جوانتر دا چاپ بکرێتەوە و هەموو ئەو شیعرانەی کە لەم چاپەدا دانەنراون بەهەر هەیەک بێت لە چاپی نوێی دیوانەکەدا دابنرێن.

شێخ عومەر کوڕی گەوردی شاعیر عەلی حەمەڕەشید بەرزنجی عبدالقادر شێخ سەعید برازای شاعیر

چاوێ هەبنێ

چاوێ هەبنێ ، چاوێ هەبنێ
گیانێ بێ عیشوێ بس خێت بنوێنێ
ئارام لـــــێ دڵی عاشق مەسنێ
تێ بیو جوانیت جڤـــــا مانوێنێ
وەکو عاشقان چـــــاوێ هەبنێ
...
بەچینی زوڵف و پەرچەمی زەردت
بەورشێ و پرشەی گەنای بەگەردت
بەلەهجەی خۆش و شیرینی فەردت
هەر من موبتەلام بێ داوی دەردت
ســـا بێ نەزاکەت چاوێ هەبنێ
...
عـــــاشقم سەبرم زەر لا گرانێ
ڕاستێ (دڵداری پەنهانی)جـــوانێ
دڵدار شـــەرمن بێ زەر بێ ویجدانێ
لێ کوێ ڕووپۆشین پیشەی جوانانێ؟
ســـەرپۆش فەدێ و چاوێ هەبنێ
...
بێ خـــــێت ئەزانی گرفتاری تەم
کردەوەی تەیێ زامانی بەســـــەم
بێ تێ دەوانێ و دیل و ئەنجـــــەم
خەشم نـــــازانم ڕووێ و کوێ بەم
بێ منی هەژار چـــــاوێ هەبنێ
...

ئەزانم نـــــەرم و ناسک و تەی
بەخشەی جـــوانی پشتە و بەفەی
ەنگینی دەەی گـــوەە شەستپەەی
پەم ناەی بەچی لەمان بەشـــەی
یا جوابە بدە یان چـــــاوەەبەنە
....
بـــــە خەم فامانم ئەبە بە ئەشم
ئەبە بـــە نەشتەر دەەی پە ئەشم
ئەبە بە ئـــــازار دەروونی ەەشم
هەتا کەی سزا و ناســـەر بکەشم
بە دەوای دەردەم چـــــاوە هەەبەنە

تەبینی:
ســودم لە دیــوانی مەزەــوم (ســەید ئەحمەدی شەــخ محەمەدی بەنــا بەرزنجەیــی) وەرگرتــووە ،چــاپی دووەم/ســاەی ۲۰۱۵ ئامــادە و پەداچوونەوە و پەشەکی /ئومەد کاکەەش و سودیشم لە گەانەوەکانی کاک شەخ عومەری کوەی گەورەی شاعیر وەرگرتووە.
...

تەم لە خەمدا ونکردووە ... زانا سامان

ئەگەر بەیت
فنجانەک قاوە لە بالکەنەکە دادەنەم بەت،
ژیان ئەبەخشم بە ەوونەکی،
سەری نەرگز ئەگرم و ئەیدەم لە پرچت،
خەم بە ژیاندا هەەواستم و گەرانیت بە ئەەەم،
خافە نابم لەوەی تەم هەیت ...
تەنەک تەنەک لە خەتدا ونم بکە و بەە ...
ئەم شاعیرە منی نەبە ...
سەگ ئەیخوات
ئەو زووەنایە من نەیژەنم

قیامەت هەڵئەستێت،
ئەو بارانە تۆی نەکات
چاوی ئێپیق ئێیگرێت،
ئەو سەرمایە
نێیباتەوە کۆشی دایکی
هەڤئەبتەوە،
ئاگڕ بێیت ...
باوەشک شیعرت بە ئەکەمەوە
سەزت تێدا ئەبارێنم،
وا ئەکەم جەردەواڵێش نێیت بەلاتا،
حونجەکردنی شیعر بەس لە خەت جوانبێت و
بە ویقارەوە دەست بە لاولاوکانی خەشنوودی ببێیت،
ئاگڕ بێیت ...
سوێند ئەخەم بە قەسیدە
خەم لێناو تێدا ونبکەم
وابکەم چەلەکەکان دێیان بە جریوە خەشبێت،
ئاسکەکان دەربازبن لەهاوکردن
عیشق خاڵیبێت ... لە خیانەت
جوانی وەک خەی بمێنێتەوە
درووود بە پاکی بکرێت.

سەردانی گەڵە ... جەلال عەبدوڵا ساڵح

بە چەند هەفتە ؟
لاولاو
دەستی دەگاتە بەرهەیوان
پاش سەاو کردن
لە گوە و گەزە
سەری بنێت بە پەنجەرەی
دیواری گەڵەوە
تەماشای نەنکم بکات

کو□□ کو□
ب□ ب□رما□ و
ع□ین□ک□ک□ی
د□گ□□□ت
...
چ□ند □□ژی پ□د□چ□ت ؟
دایکم
ک□او□ک بچن□ت
ل□ □□نگی مانگ
ب□ باوکم
ئ□ویش ب□یانی ج□ژن
ل□ س□ری بکات
ب□ ک□□انی شاردا
ما□ ب□ ما□ بگ□□□ت
ب□ مشت□ک ئاشتی
ب□ گیرفان□ک پ□ک□نین
...
چ□ند د□خای□ن□ت ؟
کچ□ک□ی دراوس□مان
ل□ □□نگی ه□تاو
س□وی بیر□و□ری
بخات□ ز□میل□ی
ت□م□ن□و□
ب□ دیاری بیبات
ب□ گ□□ستان
ب□ لای هاو□□
ش□هید□ک□ی
...
چ□ند د□خای□ن□ت
بگ□م□ گ□□ستان
گو□□ک□م ب□پ□وم
ک□ل□ک□م بک□شم
...
ج□لال ع□بدو□ا سا□ح_ ک□ن□دا_

هەندێ جار ... شیعری : نەوزاد بەندی

هەندێ جار دەست بە شتێ ئەبەین و ..
شتێکی تر دێت بە دەستمانەوە .. دەرگا بە کەسێک ئەکەینەوە و
کەسێکی تر دێتژوورەوە ..
خۆ بە کەسەکەوە دەبینین و کەسێکی تر دێتە دی..

هەندێ جار
باران خۆی وشک ئەکاتەوە ،
جا ئەبارێ ..
پێکەنین ئەکەوێتە سوا
جا دێتە دەرێ ..

پێکەنین ئەکەوێتە گریان
جا ئەگاتە سەر لێو ..
بەفر گەلە خۆی بەرئەدا
جا ژوان دائەنێ
لەگەڵ لوتکەی کێو ..

هەندێ جار
تەمەن ئەڕوا ،
ئینجا ئەژێکی جوان چەکەرە ئەکا ..
هاوین بەهاری ئاو ناوێ
جا ئینجانێ
گوڵەرێ نەبەرێ ئەکا ..

هەندێ جار
شەش ئەبێتە قاپێ ویسکی
سەر مێزی
ئەگر و چێتە ..
هەندێ جار
ئەیگەیتەوە بە یاخی بوون
هەرچی هەتە ..